

KESKKONNAÜLEVAATUSE ANALÜÜS

Kohtla- Järve Lasteaed Kirju- Mirju sügis 2018.a.

Keskkonnaülevaatusel osalesid, õpetajad, abipersonal, lapsed ja lapsevanemad. Seadsime eesmärgiks lõpetada analüüs 1. novembriks.

1. Info, teavitamine, kaasamine.

- Lasteaia personal on teadlik Rohelise Kooli programmist.

JAH.

SELGITUS: Õpetajatele on jagatud infot selle programmi kohta, on koostatud töörühm ja jagatud ülesanded.

- Majas on piisavalt infot külalistele ja lastevanematele.

EI.

SELGITUS: Kuna liitusime programmiga alles septembris, siis ei ole veel jõudnud infot teadetetahvlile ülesse panna.

- Lapsed on teadlikud keskkonnahoiust ja selle väärtustamisest.

EI/ JAH.

SELGITUS: Lapsed teavad, et ümbritsevat loodust tuleb hoida, prügi ei loobita maha, linde ja loomi peab toitma ja hoidma, metsa ei tohi maha raiuda, putukaid ei tohi tappa, vihmaussid on meile kasulikud jne. Mõiste keskkonnahoid on võõras ja ei saada otseselt aru selle väärtustamisest.

Küsitluses osalesid vanemad rühmad- 34 last. Kõik vastasid otseselt küsimusele eitavalt.

- Lasteaia kodulehel on üleval info, et me osaleme Rohelise Kooli programmis.

JAH.

SELGITUS: Ülesse on pandud logo, töögrupi nimekiri, käsitletavat teemad, põhimõtted ja koosoleku protokollid.

PARENDUS:

- Kindlustada, et programmist oleks teadlik terve personal. Jagada infot koosolekutel ja ka individuaalselt.
- Rühmad panevad ülesse programmi logod ja põhilise info programmi kohta.
- Suurendada laste teadlikust keskkonnahoiust ja selle väärtustamisest.
- Jälgida, et kogu programmi puutuv info ja tegevused saaksid kajastatud lasteaia kodulehel.

2. Elurikkus, loodus ja õueala.

- Majas ollakse teadlik rühmades asuvatest toalilledest.

EI.

SELGITUS: Rühmades kasvatatakse küll toalilli, kuid üldiselt puudub ülevaade

nende liikidest ja arvust.

- Lapsed omandavad teadmisi taime-, seene- ja loomaliikidest.

JAH.

SELGITUS: Looduse teemad läbivad tegevuskava aastaringselt. Teemasid käsitletakse lõimitult erinevatesse tegevustesse ja ka eraldi tegevusena.

- Lapsed omavad teadmisi Eesti taime-, seene-, linnu- ja loomaliikidest.

JAH/EI.

SELGITUS: Teame, et lastel on olemas teadmised antud valdkonnas, kuid ei oma täpset ülevaadet.

- Lasteaias on tehtud nimekiri/ skeem õueala puu- ja põõsaliikidest.

EI.

SELGITUS: Lastega tehakse õuesõpet ja vaadeldakse puid-põõsaid, kuid ei ole seda dokumenteeritud.

- Lapsed teavad, milliseid putukaid, linde ja loomi võib lasteaia õuealal kohata.

JAH.

SELGITUS: Lastega tehakse õues vaatluseid ja õuesõpet. Lapsed märkavad tihti ise linde, loomi ja putukaid ning teavitavad sellest ka teisi lapsi ning õpetajaid.

Lastega vestlusest selgus, et on nähtud liblikaid, lepatriinut, vihmaussi, tigu, linnukesi, kuldnokka, talvel tihast, tuvi, konna, siili, varest, kajakat.

- Lasteaia õuealal on lindudele pesakaste, toidumajakesi ja putukahotelle.

JAH.

SELGITUS: Lasteaia õuealal on pesakastid kuldnokadele ja iga rühm hoolitseb selle eest, et talvel oleks lindude jaoks toidumajad. Lapsed hoolitsevad koos õpetajatega, et toidumajades oleks toitu terve talve.

- Lasteaias tegeletakse aktiivselt õuesõpega.

JAH.

SELGITUS: Õpetajad planeerivad igakuiselt õuetegevusi ja viiakse läbi ka vaatluseid.

- Lasteaias on lille- ja köögiviljapeendrad, kus laps saab näha taimede kasvamist ja õppida lihtsamaid aiatöid.

EI.

SELGITUS: On lillekastid suvelilledega, kuid ei ole otseseltpeenraid. Rühmades külvatakse kevadel aknalaudadele kastidesse maitsetaimi. Lasteaed osaleb Räpina Aianduskooli projektides.

- Lasteaia õuealal on lapsel piisavalt võimalusi joosta ja mängida.

JAH.

SELGITUS: Lasteaial on kõikidel rühmadel oma mänguväljak, mis vastab nõuetele. Laps saab kiikuda, ronida, teha tasakaaluharjutusi, piisavalt on ka ruumi jooksmiseks ning palliväljakul saab mängida korv- ja jalgpalli.

PARENDUS:

- Selgitada välja, milliseid toalilli kasvatatakse rühmades.
- Välja selgitada laste tegelikud teadmised linnu-, looma-, taime- ja seeneliikidest.
- Vaadelda ühiselt ja asutada, kas oleks võimalik lasteaia õuealale rajada peenraid.

3. Kliimamuutused.

- Lasteaias kasutatakse peenarde väetamisel väetiste asemel komposti.

EI.

SELGITUS: Lasteaial puuduvad peenrad. Rühmades olevaid lilli väetatakse väetisepulkadega.

- Rühmades kasvatatakse ise maitsetaimi.

JAH.

SELGITUS: Õppekavas on kevadeks planeeritud seemnete külvamine ja taimede kasvatamine. Osades rühmades pannakse mulda ka sibulaid, et saada rohelisi naate.

- Lasteaia menüüs on vähemalt kord nädalas kalatoidud.

JAH.

SELGITUS: Menüü koostamisel jälgitakse, et laps saaks nädala jooksul oma arenguks piisavalt vajalikke toitaineid.

PARENDUS:

- Kasvatada ja tutvustada lastele erinevaid maitsetaimi.

4. Globaalne kodakondsus.

- Rühmades tutvustatakse teiste maade muinasjutte.

JAH.

SELGITUS: Lastekirjandusel on õppetegevuses tähtis koht ja lastele ka loetakse ning jutustatakse muinasjutte. Puuduseks võib olla see, et alati ei rõhutata seda, millise maa muinasjutt see on.

- Rühmade õppetegevustes kasutatakse teiste maade muusikat.

EI/ JAH

SELGITUS: Kasutatakse muusikategevustes, kuid alati ei rõhutata seda, millise maa muusika/ laul see on. Rühmades kasutatakse enamasti eesti lastelaule.

- Rühmades tutvustatakse teiste maade kombeid.

JAH.

SELGITUS: On tähtpäevi, mida käsitletakse enam- vähem üheaegselt (N: lõikuspüha- mihkclipäev, vastlapäev). Tehakse koostööd teiste lasteaedadega ja tutvustatakse vastakuti tähtpäevi.

- Rühmades tutvustatakse teiste maade toite.

EI.

SELGITUS: Seda teemat pole eraldi käsitletud. On räägitud vastlatoitudest.

- Lasteaias/ rühmades tutvustatakse süstemaatiliselt Eesti tähtpäevi, toitu, kombeid, muusikat jne.

JAH.

SELGITUS: Rühmades tähistatakse ja räägitakse tähtsamatest tähtpäevadest, ka rahvakalendri tähtpäevadest. Majas korraldatakse tegevusi teistele rühmadele(mardipäev), ühiseid mängupidusid(kadripäev), väljasõite (mihkclipäev, vastlad)jne.

- Oma kasvatustegevuses rõhutame, et inimesi ei halvustata nende päritolu, kehalise eripära või muude teistest inimestest erinevate omaduste tõttu.

JAH.

SELGITUS: Enamuses rühmadest on teemakohane märge juba rühmareeglites ja sellest vesteldakse. Lasteaias on 4 rühma liitunud „Kiusamisest vaba " projektiga ja ka teised rühmad kasutavad seda metoodikat.

- Oleme oma lasteaias loonud kiusamisvaba keskkonna.

JAH.

SELGITUS: Rühmades on paika pandud reeglid, mida järgivad kõik lapsed ja täiskasvanud. Lasteaed on liitunud kiusamisest vaba lasteaia programmiga ja 4 rühmas tegeletakse sellega intensiivselt, teised rühmad järgivad antud metoodikat.

PARENDUS:

- Põimuda rohkem õppekavasse teiste maade kommetega seotud teemasid.
- Õpetajad mainivad ja tutvustavad lastele erinevate maade muusikat, toite, kombeid ja tavasid.

5. Tervis ja heaolu.

- Oleme loonud lastele päevakava, kus on piisavalt aega liikumiseks ja mängimiseks.

JAH.

SELGITUS: Tegevustes kasutatakse virgutusmomente, tegevused on planeeritud nii, et oleks vaheldust, lastel on vaba aega mängimiseks. Lapsed viibivad õues võimalikult palju. Õuealal on loodud kõik võimalused liikumiseks, mängimiseks ja jooksmiseks.

- Lastel on päeva jooksul piisavalt võimalusi liikumiseks ja jooksmiseks.

JAH/ EI

SELGITUS: Õpetajate arvates on lastel selleks piisavalt aega ja võimalusi.

Uuring: Küsitleti 30 lapsevanemat 7 rühmast. Kõik 30 vastasid, et nende arvates on lastel piisavalt aega ja võimalusi liikumiseks ja jooksmiseks.

- Lapsevanemad leiavad nädalavahetustel piisavalt aega, et lastega väljas käia.

JAH.

Uuring: Küsitleti 30 lapsevanemat 7 rühmast ja kõik vastasid, et käivad lastega nädalavahetustel väljas jalutamas. Sama küsiti 34 lapselt: jah-26, ei- 8 last.

- Lapsed jälgivad isikliku hügieeni nõudeid.

JAH.

SELGITUS: Lapsed on teadlikud, et käsi tuleb pesta õuest tulles ja peale tualeti kasutamist.

- Lastele meeldib lasteaias käia ja nad tulevad hea meeleaga lasteaeda.

JAH/EI

SELGITUS: Tehti uuring nii laste kui ka lastevanemate seas.

Uuring: Küsitletud 30 lapsevanemat: 28 lapsele meeldib lasteaias käia ja 2 lapsele ei meeldi (kodus ema ja isaga on parem olla).

- Lastele pakutakse piisavalt puu- ja juurvilju.

JAH.

SELGITUS: Oleme liitunud „Tervist edendavate lasteaedade" projektiga. Lapsed saavad puu- ja juurvilju vitamiinipauside ajal ja ka toidu kõrvale pakutakse tihti värskaid salateid.

Uuring: Uuringus osalenud 30 lapsevanemast 21 arvas, et nende laps saab piisavalt puu- ja juurvilju ning 9 lapsevanemat arvas, et võiks rohkem süüa. Lastelt küsiti, kas neile meeldib puu- ja juurvilju süüa: 32 last vastas jaatavalt ning 2 last, et ei meeldi.

- Lastel on võimalus juua vett. Lasteaias kasutatakse vähe magusainetega jooke.

JAH.

SELGITUS: Rühmades on lastele joogivesi alati kättesaadav. Magusate jookide asemel pakutakse lastele maitseveesid.

PARENDUS:

- Rühmades vestelda jätkuvalt tervislikust toitumisest ja rõhutada puu- ja juurviljade söömise kasulikust.
- Tagada, et päevakavas oleks lastele piisavalt aega liikumiseks ja mängimiseks.
- Viia läbi õuesõpet, et laps saaks rohkem aega veeta õues.

6. Meri ja rannik.

- Lasteaia õppekavas on mere ja rannikuga seotud teemasid ja aktiivtegevusi.

EI/ JAH

SELGITUS: Õppekavades on kevadel veekogudega seotud teemasid, kuid teistel aastaagadel sellel teemal eriti ei räägita.

- Lasteaias korraldatakse õppekäike mere äärde ja seal temaatilisi vaatlusi ja mängu.

JAH.

SELGITUS: Lasteaias korraldatakse väljasõite Toila randa ja parki, seda erinevatel aastaagadel. Rühmaõpetajad viivad seal läbi vaatlusi ja planeerivad erinevaid aktiivtegevusi.

- Lasteaias kasutatakse koristamisel ja nõude pesemisel loodussäästlikke puhastusvahendeid.

JAH/ EI.

SELGITUS: Ei kasutata just kõige loodussõbralikemaid vahendeid, sest need on tihti kallimad ja lasteaia eelarve ei võimalda seda.

Uuring: Uuringus osales 33 lapsevanemat.

Kasutab loodussõbralike puhastusvahendeid- 11 lapsevanemat.

Ei kasuta loodussõbralike puhastusvahendeid- 15 lapsevanemat.

Osaliselt kasutab 4 lapsevanemat.

PARENDUS:

- Planeerida õppekavasse rohkem mere ja rannikuga seotud tegevusi, seda aastaringselt.
- Viia kevadel läbi uus uuring.

7. Prügi ja jäätmed.

- Lasteaias kogutakse paberit ja pappi muust prügist eraldi.

JAH.

SELGITUS: Rühmades on eraldi korvid/ karbid paberi jaoks ja lastele on selgitatud nende otstarvet. Majas korjatakse paber ja pappi jäätmed eraldi, õues on selleks konteinerid.

- Lastele selgitatakse, miks on vaja jäätmeid sorteerida ja mis sorteeritud prügist edasi saab?

JAH/ EI.

SELGITUS: Vanemates rühmades on planeeritud prügiga seotud teemasid, neid käsitletakse kevadeti. Vähem on võib- olla räägitud sellest, mida prügiga peale sorteerimist edasi tehakse.

Uuring: Uurisime 30 lapsevanemalt, kas nende kodus sorteeritakse prügi. Uuringus selgus, et prügi sorteerimine piirdub pabei ja pakendi eraldi kogumises.

Sorteeritakse- 15 peret.

Ei sorteerita- 15 peret.

- Lasteaia siseruumides ja õuealal on piisavalt prügikaste.

JAH.

SELGITUS: Rühmaruumides on prügikastid, samuti teistes lasteaia ruumides.

Õuealal on piisavalt prügikaste ja lapsed on teadlikud nende asukohtadest. Õuealal ei ole prügi maas ja seda jälgib majahoidja, kes tegeleb ka prügikastide tühjendamisega.

- Laste ja personaliga on arutatud, kuidas tekiks lasteaias vähem prügi.

EI.

SELGITUS: See pole eraldi teemaks tulnud. Lastele selgitatakse, kuidas paberit kasutada nii, et vähem kaotsi läheks.

- Lasteaia personal on teadlik jäätmete kogusest, mida toodab lasteaed.

EI.

SELGITUS: Sellest on teadlik majandusjuhataja ja ka juhtkond, kuid seda ei ole arutatud terve personaliga.

PARENDUS:

- Planeerida õppekavasse teemasid, mis käsitlevad prügi sorteerimist ja selgitada lastele ka seda, mida tehakse prügiga edasi.
- Teavitada tervet maja personali meie prügi kogustest ja arutada ühiselt, mida teha selleks, et prügi vähem tekiks.

8. Transport.

- Lasteaias on tehtud uuring, millega tulevad lapsed hommikuti lasteaeda.

JAH.

SELGITUS: Viidud läbi uuring 33 lapsevanema hulgas.

Uuring: Hommikuti tuleb jalgsi lasteaeda 14 last ja autoga tuuakse 16 pere lapsed.

Jalgsi tulemine sõltub suuresti ilmast- vihmaga ja talvel külmaga tullakse pigem autoga.

- Lasteaias on jälgitud, milline on hommikuti olukord lasteaia läheduses olevatel parkimiskohtadel.

JAH.

SELGITUS: Lasteaial on kahel pool maja sõiduteed ja parkimine toimub nende ääres.

Hommikuti on mõlemad teeääred tihedalt autosid täis ja liiklemine on suhteliselt raske. Üheks põhjuseks on ka see, et meie maja vastas asub ka teine lasteaed ja parkimine on samal tänaval.

- Lasteaias on räägitud liikumisest ja sellest, kui palju keegi transporti kasutab.

JAH.

SELGITUS: Personal kasutab kõike variante- kaugemal elavad töötajad sõidavad

autoga, Jõhvist ja selle ümbrusest tulevad inimesed kasutavad ühistransporti ja

otseselt Kohtla- Järvel elavad tulevad tööle jalgsi. Lastele on räägitud, et ei pea alati

autoga lasteaeda tulema ja ka koju sõitma. Peamiseks põhjuseks on see, et vanemad sõidavad edasi tööle ja inimesed käivad tööl tihti kaugemal ning ei saa ühistransporti kasutada(kellaajad ei sobi).

PARENDUS:

- Rääkida liikumise vajadusest ja sellest, et autodega sõitmine rikub meie õhku.
- Teha kevadel uuring selle kohta, kas hommikuti on hakatud rohkem jalgsi lasteaeda tulema.
- Vestelda lastega sellest, et nad oleksid liiklemisel ettevaatlikud ja püsiksid alati vanemate läheduses.

9. Vesi.

- Lasteaias on tehtud uuring tilkuvate kraanide ja vee säästliku kasutamise kohta.

JAH.

SELGITUS: Õpetajad jälgivad, et lapsed ei laseks asjatult veel joosta ning kasutaksid seda säästlikult. Majandusjuhataja jälgib lasteaia veekulutusi ja annab sellest teada, kui see on liiga suur(on jäänud kraan tilkuma, wc on vesi jooksuma jäänud, õpetajaabid ei pane alati kraani kinni kui nõusid koristavad jne).

- Lasteaia rühmade tegevustes käsitletakse vee ja eluslooduse seoseid.

JAH.

SELGITUS: Teemat käsitletakse erinevates valdkondades ja läbivalt terve õppeaasta-vee vajalikkus taimedele ja loomadele, erinevad veekogud ja nende asukad, vee saastatus, jne.

- Lasteaias kogutakse suvisel perioodil kastmiseks vihmavett.

EI.

SELGITUS: Lasteaias on vihmavee äravool nii tehtud, et on raske vett koguda.

- Lasteaias on vaadeldud ja võrreldud veekulu erinevatel kuudel ja aastatel.

EI/ JAH.

SELGITUS: Seda on jälginud majandusjuhataja ning teinud märkusi, kui näidud on liiga suured (vt.1 punkti). Veekulu mõjutavad aastaajad (kevadel kardinat pesemine, sügisel kui rühmad lähevad lahti on rohkem koristamist jne.).

- Lasteaias on tehtud uuring selle kohta, millist vett kasutatakse joogiks.

JAH.

SELGITUS: Lasteaias kasutatakse joogiks kraanivett, saalis on ürituste jaoks ja külalistele pakkumiseks veeautomaat.

Uuring: Küsitleti 30 lapsevanemat ja uuriti, millist vett kasutatakse joomiseks kodudes. 12 peres kasutatakse poevett, 2 pere nii poe- kui ka kraanivett, ühes peres kaevuvett ja 15 peres kraanivett, kuid enamus nendest kasutajatest laseb vee läbi filtri.

PARENDUS:

- Majandusjuhataja annab personaalile igakuiselt teada meie veekulu ja arutatakse, kuidas seda vähendada.
- Planeerida jätkuvalt õppekavasse vee ja looduse seoseid käsitlevaid teemasid.
- Uurida, kas lasteaia oleks võimalik koguda vihmavett.
- Teha kevadel lastevanemate seas uus uuring, vee kasutamise kohta kodudes.

10. Energia.

- Lasteaia personal on teadlik elektri kulutamisest kuude/ aastate lõikes.

EI.

SELGITUS: Näitudega tegeleb majandusjuhataja ja personali ei ole nendest teavitatud.

- Lasteaia jälgitakse, et elektrit ei kulutataks asjatult. Lambid ei põle päevavalgel,

JAH.

SELGITUS: Rühmades jälgitakse, et lambid ei põleks kui on juba valge või siis kedagi ei viibi ruumides- lapsed saalis, õues jne. Vahel kipuvad lambid põlema, kui järsku läheb valgeks ja ei märka, et ka lamp põleb endiselt.

- Lasteaia ukсед on varustatud sulguriga.

JAH.

SELGITUS: Kõik lasteaia välisüksed on varustatud sulguritega, samuti rühmade välisüksed ja koridoride ukсед.

PARENDUS:

- Teavitada lasteaia personali elektri tarbimisest kuude lõikes, selgitada välja selle kõikumiste põhjused.
- Rühmade personal jälgib, et lambid ei põleks asjatult ja selgitab ka lastele elektri kokuhoidu.